

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, declarat de avocata Ina Bodean, în numele inculpatului

*Mihailov Ștefan XXXX, născut la
XX XXXX XXXX în r-nul XXXXX, locuitor al mun.
XXXXX, str. XXXXX XX, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale.*

Termenul de examinare
instanța de fond: 06.03.2017 – 29.03.2017,
instanța de apel: 12.05.2017 – 07.06.2017,
instanța de recurs: 03.08.2017 – 12.12.2017,
instanța de apel: 19.01.2018 – 13.02.2018,
instanța de recurs: 04.05.2018 – 12.06.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 29 martie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatului Mihailov Ștefan pe învinuirea în baza art. 264 alin. (1) Cod penal a fost încetat.

Mihailov Ștefan a fost liberat de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională, cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ce constituie 7500 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 decembrie 2016, aproximativ ora 18:00, Mihailov Ștefan, deținând permis de conducere valabil, conducând automobilul „VAZ 2105”, număr de înmatriculare XXXXX, se deplasa pe șos. Hîncești din direcția str. Sf. Vinere în direcția str. Roguleni, mun. Chișinău.

În timpul deplasării pe carosabilul indicat, după traversarea imediată a intersecției cu str. Sf. Vinere și ajungând pe sectorul de carosabil unde este amenajată trecere neregulată pentru pietoni, nu a manifestat prudență sporită la trafic și nu a manifestat dexteritate în conducere, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căruia „(1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) condițiile rutiere; e) situația rutieră; (2) iar în cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și cerințele pct. 11 lit. f) al aceluiași regulament, conform căruia; „conducătorul de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării, este obligat să cedeze trecerea pietonilor la trecerile pentru pietoni cu circulație neregulată” și ca urmare, cu partea frontală dreapta a automobilului, a tamponat pietonul Cebanu Tudor, a.n. XXXXX, care se afla angajat în traversarea părții carosabilului de la dreapta spre stânga relativ deplasării automobilului, pe trecerea pietonală semnalizată prin indicatoarele rutiere 5.50.1 și 5.50.2 ale anexei nr. 3 al Regulamentului Circulației Rutiere „trecerea pentru pietoni”, pe marcajul rutier 1.14.1 al aceluiași regulament, în rezultatul accidentului rutier pietonului Cebanu Tudor, a.n. XXXXX, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de: „traumatism asociat manifestat prin traumă cranio-cerebrală, comotie cerebrală; plăgi contuze a feței; fractura oaselor nazale, fractura coastelor 7,8 pe stânga”.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății unei persoane.

Totodată, în privința inculpatului urmează a fi aplicate prevederile art. 55 Cod penal, deoarece ultimul a comis pentru prima dată o infracțiune, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, solicitând examinarea cauzei penale în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, ce se confirmă prin recipisa anexată la materialele cauzei.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Olesea Rusu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, cu încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale în mărime de 84 lei.

Apelanta a invocat că potrivit art. 61, 75 Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, iar din considerentul că la săvârșirea infracțiunii inculpatul s-a folosit de drepturile de conducere a mijlocului de transport, în privința lui urmează a fi aplicată o pedeapsă mai aspră și anume aplicarea pedepsei penale principale, cât și complimentare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, deoarece mijlocul de transport este un izvor de pericol social sporit pentru participanții la trafic, mai ales că în prezent se comit cu frecvență sporită infracțiuni similare, ce majorează gradul prejudiciabil al acestora și rezonanța lor socială.

Conform art. 229 Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Mihailov Ștefan a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ce constituie 15.000 lei.

Instanța de apel a reținut că aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, în cauza dată este inoportună și nu este motivată, or, principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzut de art. 7 Cod penal, scopul și criteriile individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod penal, nu au fost respectate la stabilirea pedepsei inculpatului.

Conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale privind constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale a părții vătămăte, nu pot fi dispuse spre încasare din contul inculpatului, de vreme ce norma de drept prevede clar și explicit că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul ultimului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că limita minimă de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale de amendă, raportată la art. 64 alin. (3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07. 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 369-378/751 din 28.10.2016, în vigoare la 17.11.2016, prin care textul de la 150 a fost substituit cu textul de la 500.

Aceste modificări se extind asupra situației inculpatului atâta timp cât potrivit actului de învinuire, infracțiunea imputată lui Mihailov Ștefan, a fost comisă la 05.12.2016.

Totodată, la examinarea prezentei cauze, procurorul a solicitat încasarea de la inculpat în contul statului cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale, anume suma acestora constituind 84 lei.

În situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or procurorul în apelul declarat a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat, la efectuarea expertizei medico-legale.

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 decembrie 2017, recursul a fost admis, ***casată decizia contestată în partea stabilirii pedepsei inculpatului***, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. În rest, dispozițiile deciziei contestate au fost menținute.

Instanța de recurs a reținut că inculpatul a acceptat opțiunea ca cauza să fie examinată în procedură simplificată, iar în condițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, acesta beneficia de o reducere a limitelor de pedeapsă. Totuși, pedeapsa stabilită inculpatului nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale de amendă, raportată la art. 64 alin. (3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016, prin care textul *de la 150* a fost substituit cu textul *de la 500*. Modificările date, se extind asupra situației inculpatului, deoarece infracțiunea imputată acestuia, potrivit actului de învinuire a fost comisă la 05.12.2016.

Prin urmare, instanța de apel urma să verifice cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, să aprecieze just dacă aceasta a fost aplicată în raport nu numai cu prevederile ce reglementează individualizarea pedepsei penale, ci și cu sancțiunea normelor penale, care urma a fi aplicată reieșind din modificările operate prin Legea nr. 207 din 29.07.2016.

Sunt întemeiate concluziile instanței de apel privind aplicabilitatea în cauză a prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora plata expertizelor judiciare efectuate se face din contul mijloacelor bugetului de stat, ceea ce denotă netemeinicia argumentelor acuzării în partea respectivă și, în mod corespunzător, neconfirmarea temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Mihailov Ștefan a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25.000 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 85 lei.

Instanța de apel a reținut că în privința inculpatului nu se întrevide temei de aplicare a art. 55 Cod penal.

În speță, inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, iar în condițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, beneficiază de o reducere a limitelor de pedeapsă. Totuși, pedeapsa stabilită inculpatului nu poate fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale de amendă, raportată la art. 64 alin. (3) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016, prin care textul *de la 150* a fost substituit cu textul *de la 500*.

Modificările date se extind asupra situației inculpatului, deoarece infracțiunea imputată acestuia, potrivit actului de învinuire, a fost comisă la 05.12.2016.

Prin urmare, pedeapsa urmează a fi aplicată nu numai în raport cu prevederile ce reglementează individualizarea pedepsei penale, ci și cu sancțiunea normelor penale, care urmează a fi aplicată reieșind din modificările operate, prin Legea nr. 207 din 29.07.2016.

În conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Procurorul a înaintat o acțiune formulând cerințele corespunzătoare privind cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 408/E din 16.01.2017.

Astfel, se constată că cheltuielile judiciare cu privire la efectuarea expertizelor în mărime de 84 lei urmează a fi încasate din contul inculpatului.

8. Avocata Ina Bodean a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare pentru efectuare expertizei medico-legale în sumă de 84 lei.

Recurenta a invocat că prin decizia CSJ din 12.12.2017, s-a dispus casarea parțială de deciziei Curții de Apel Chișinău din 07.06.2017, doar în partea stabilirii pedepse, cu dispunerea rejudecării cauzei în partea dată de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest, fiind menținute dispozițiile hotărârii atacate.

Prin urmare, dispunând încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, instanța de apel a depășit limitele rejudecării cauzei și a încălcat prevederile alin. (3) art. 436 Cod de procedură penală, potrivit cărora când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane, ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.

Totodată, este eronată concluzia instanței de apel de a admite acțiunea civilă înaintata de procuror cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 84 lei, prin prisma art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală. Or, în prezenta cauză, procurorul nici nu a intentat acțiune civilă referitor la încasarea sumei de 84 lei, care s-ar conforma prevederilor alin. (1) - (3) art. 221 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 436 alin. (3) Cod de procedură penală, când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudicare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată. Potrivit art. 466 alin. (5) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de recurs declarat împotriva deciziei instanței de apel devine irevocabilă la data pronunțării acesteia.

Însă, instanța de apel nu a respectat întocmai prescripțiile de drept nominalizate, și a comis următoarele erori de drept.

Astfel, potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, apelul procurorului în partea privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 84 lei de la inculpat nu a fost admis (*pct. 4. din decizie*).

Această soluție a fost menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 decembrie 2017, fiind casată parțial decizia menționată a instanței de apel doar ***în partea stabilirii pedepsei inculpatului***, și dispusă rejudicarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, doar în latura pedepsei penale (*pct. 6. din decizie*).

Deci, chestiunea cheltuielilor judiciare în speță a fost definitiv soluționată, hotărârile judecătorești, enunțate supra, în aspectul vizat devenind irevocabile (*pct. 4., 6. din decizie*).

Cu toate acestea, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, de la inculpat ***s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legală în sumă de 84 lei***, neîntemeiat, deoarece instanța de apel a depășit limitele rejudicării cauzei, în raport cu dispozițiile deciziei anterioare a instanței de recurs, și s-a pronunțat asupra unei chestiuni soluționate deja prin hotărâri judecătorești irevocabile (*pct. 4. - 7. din decizie*).

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția în latura cheltuielilor judiciare, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se impune soluția casării parțiale a deciziei atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care se fie exclusă dispoziția privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legală în suma de 84 lei.

În rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocata Ina Bodean, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, în privința inculpatului Mihailov Ștefan XXXX, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, prin care se exclude dispoziția privind încasarea de la inculpatul Mihailov Ștefan XXXX în beneficiul statului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legală în suma de 84 lei.

În rest, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018 se menține.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun